

ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στο πλαίσιο παρακολούθησης της Ελληνικής Κεφαλαιαγοράς, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) συγκέντρωσε από τις ΑΕΔΑΚ στοιχεία για τα έτη 2016-2023 σχετικά με τις επιβαρύνσεις που θέτουν τα αδειοδοτημένα από την ΕΚ αμοιβαία κεφάλαια (Α/Κ). Η ανάλυση των στοιχείων αυτών από τη Διεύθυνση Μελετών, έγινε τόσο σε συγκεντρωτικό επίπεδο, όσο και ανά κατηγορία Α/Κ (μετοχικά, ομολογιακά, μικτά, χρηματαγοράς, funds of funds μετοχικά, funds of funds ομολογιακά, funds of funds μικτά, σύνθετα) και ανά κατηγορία επιβάρυνσης (προμήθεια διάθεσης, προμήθεια εξαγοράς, τρέχουσες επιβαρύνσεις και αμοιβή απόδοσης).

Από την επεξεργασία των στοιχείων που υπέβαλαν οι ΑΕΔΑΚ, προκύπτουν τα ακόλουθα αποτελέσματα: Το 2023 δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα 13 ΑΕΔΑΚ έναντι 14 ΑΕΔΑΚ που δραστηριοποιούνται κατά τα έτη 2019-2022, 15 ΑΕΔΑΚ κατά τα έτη 2018 και 2017 και 14 το 2016. Ο αριθμός των υπό διάθεση Α/Κ, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές κατηγορίες μεριδίων, στο τέλος του 2023 ανήλθε σε 279 (193 Α/Κ, εάν δεν ληφθούν υπόψη οι διαφορετικές κατηγορίες μεριδίων) έναντι 236 (157 Α/Κ, αντίστοιχα) το 2022. Αναλυτικότερα, ανά κατηγορία Α/Κ, ο αριθμός Α/Κ, (λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές κατηγορίες μεριδίων), είχε ως εξής: 74 μετοχικά, 104 ομολογιακά, 46 μικτά, 17 μετοχικά FoFs, 5 ομολογιακά FoFs, 12 μικτά FoFs, 12 χρηματαγοράς (διαχείρισης διαθεσίμων) και 9 σύνθετα Α/Κ.

Ειδικότερα, στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται για τα έτη 2016-2023, ο αριθμός των Α/Κ, τόσο λαμβάνοντας υπόψη ως διαφορετικά Α/Κ τις διαφορετικές κατηγορίες μεριδίων των Α/Κ όσο και μη λαμβάνοντας υπόψη ως διαφορετικά Α/Κ τις διαφορετικές κατηγορίες μεριδίων των Α/Κ. Στον ίδιο πίνακα παρουσιάζονται οι μέσοι όροι των προαναφερθεισών επιβαρύνσεων για τα ίδια έτη (2016-2023) τόσο για το σύνολο των Α/Κ όλων των κατηγοριών (Σύνολο Α/Κ) όσο και για τις επί μέρους κατηγορίες Α/Κ (δηλαδή Μικτά, Ομολογιακά, Μετοχικά, Μικτά FoFs, Ομολογιακά FoFs, Μετοχικά FoFs, Διαχείρισης Διαθεσίμων και Σύνθετα).

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία το 2023 για **το σύνολο των Α/Κ** προκύπτει ότι οι προμήθειες διάθεσης κινήθηκαν ανοδικά, διαμορφούμενες 0,34% από 0,31% το 2022, έναντι 0,33% το 2021, 0,30% κατά έτη 2020 και 2019, 0,31% το 2018, 0,40% το 2017 και 0,47% το 2016.

Οι τρέχουσες επιβαρύνσεις για το σύνολο των Α/Κ κινήθηκαν ανοδικά διαμορφούμενες στο 1,82% το 2023 από 1,66% το 2022, έναντι 1,63% το 2021 και το 2020, 1,91% το 2019, 2,08% το 2018, 2,36% το 2017 και 2,28% το 2016.

Οι προμήθειες εξαγοράς/εξόφλησης για το σύνολο των Α/Κ κινήθηκαν ανοδικά και διαμορφώθηκαν στο 0,32% το 2023 από 0,28% το 2022, έναντι 0,23% το 2021, 0,24% το 2020, 0,25% το 2019, 0,24% το 2018, 0,31% το 2017 και 0,36% το 2016.

Οι αμοιβές απόδοσης, για το σύνολο των Α/Κ κινήθηκαν καθοδικά διαμορφούμενες στο 0,10% το 2023 από 0,28% το 2022 έναντι 0,43% το 2021, 0,25% το 2020, 0,29% το 2019, 0,15% το 2018, 0,10% το 2017 και 0,03% το 2016.

ΜΕΣΟΙ ΟΡΟΙ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α/Κ & ΑΡΙΘΜΟΣ Α/Κ

Κατηγορία	Περίοδος	Προμήθεια Διάθεσης (%) ανά κατηγορία μεριδίων	Προμήθεια Εξαγοράς ή Εξόφλησης (%) ανά κατηγορία μεριδίων	Τρέχουσες Επιβαρύνσεις (%) ⁱ	Αμοιβή Απόδοσης (%) ανά κατηγορία μεριδίων	Αριθμός Α/Κ (με κατηγορίες μεριδίων)	Αριθμός Α/Κ (χωρίς κατηγορίες μεριδίων)
ΣΥΝΟΛΟ Α/Κ	2023Y	0,34%	0,32%	1,82%	0,10%	279	193
	2022Y	0,31%	0,28%	1,66%	0,28%	236	157
	2021Y	0,33%	0,23%	1,63%	0,43%	218	148
	2020Y	0,30%	0,24%	1,63%	0,25%	217	152
	2019Y	0,30%	0,25%	1,91%	0,29%	207	146
	2018Y	0,31%	0,24%	2,08%	0,15%	203	145
	2017Y	0,40%	0,31%	2,36%	0,10%	172	150
	2016Y	0,47%	0,36%	2,28%	0,03%	161	160
BAL: Μικτά	2023Y	0,59%	0,23%	2,01%	0,06%	46	34
	2022Y	0,49%	0,36%	1,83%	0,48%	43	34
	2021Y	0,59%	0,29%	1,69%	0,47%	43	35
	2020Y	0,59%	0,31%	1,69%	0,09%	41	35
	2019Y	0,54%	0,36%	1,97%	0,56%	38	31
	2018Y	0,54%	0,34%	2,15%	0,03%	39	31
	2017Y	0,74%	0,45%	2,33%	0,22%	31	29
	2016Y	0,61%	0,47%	2,28%	0,04%	31	30
BO: Ομολογιακά	2023Y	0,23%	0,49%	1,38%	0,08%	104	75
	2022Y	0,22%	0,26%	1,09%	0,33%	79	46
	2021Y	0,20%	0,18%	1,07%	0,10%	66	41
	2020Y	0,19%	0,20%	1,04%	0,02%	70	45
	2019Y	0,20%	0,20%	1,21%	0,29%	69	45
	2018Y	0,21%	0,21%	1,44%	0,00%	54	36
	2017Y	0,24%	0,23%	1,53%	0,05%	41	36
	2016Y	0,33%	0,26%	1,56%	0,03%	33	33
EQ: Μετοχικά	2023Y	0,35%	0,17%	2,45%	0,18%	74	43
	2022Y	0,28%	0,19%	2,24%	0,22%	69	42
	2021Y	0,29%	0,20%	2,14%	0,70%	68	40
	2020Y	0,29%	0,24%	2,14%	0,58%	67	43
	2019Y	0,31%	0,27%	2,56%	0,25%	59	40
	2018Y	0,34%	0,28%	2,83%	0,51%	56	39
	2017Y	0,41%	0,36%	3,13%	0,12%	53	45
	2016Y	0,45%	0,38%	3,10%	0,05%	50	50
FoF BAL: Funds of Funds μικτά	2023Y	0,05%	0,00%	1,95%	0,00%	12	10
	2022Y	0,05%	0,12%	1,63%	0,11%	11	9
	2021Y	0,08%	0,13%	1,51%	0,08%	9	8
	2020Y	0,07%	0,17%	1,62%	0,00%	8	6
	2019Y	0,11%	0,20%	1,88%	0,30%	8	6

ΜΕΣΟΙ ΟΡΟΙ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α/Κ & ΑΡΙΘΜΟΣ Α/Κ

Κατηγορία	Περίοδος	Προμήθεια Διάθεσης (%) ανά κατηγορία μεριδίων	Προμήθεια Εξαγοράς ή Εξόφλησης (%) ανά κατηγορία μεριδίων	Τρέχουσες Επιβαρύνσεις (%) ⁱ	Αμοιβή Απόδοσης (%) ανά κατηγορία μεριδίων	Αριθμός Α/Κ (με κατηγορίες μεριδίων)	Αριθμός Α/Κ (χωρίς κατηγορίες μεριδίων)
	2018Y	0,11%	0,17%	2,19%	0,00%	9	7
	2017Y	0,26%	0,19%	2,39%	0,15%	7	7
	2016Y	0,04%	0,33%	2,04%	0,00%	8	8
FoF BO: Funds of Funds ομολογιακά	2023Y	0,07%	0,00%	0,98%	0,00%	5	3
	2022Y	0,04%	0,33%	0,87%	0,00%	3	2
	2021Y	0,07%	0,25%	0,85%	0,00%	4	3
	2020Y	0,06%	0,25%	1,16%	0,00%	4	3
	2019Y	0,04%	0,25%	1,38%	0,02%	4	3
	2018Y	0,04%	0,25%	1,45%	0,00%	4	3
	2017Y	0,10%	0,34%	1,71%	0,00%	3	3
	2016Y	0,00%	0,36%	1,56%	0,00%	3	3
FoF EQ: Funds of Funds μετοχικά	2023Y	0,22%	0,18%	2,32%	0,00%	17	11
	2022Y	0,28%	0,28%	2,62%	0,00%	16	11
	2021Y	0,29%	0,28%	2,65%	0,00%	16	11
	2020Y	0,29%	0,27%	2,80%	0,15%	16	11
	2019Y	0,29%	0,29%	3,22%	0,00%	18	12
	2018Y	0,40%	0,29%	3,41%	0,00%	18	12
	2017Y	0,36%	0,37%	3,97%	0,01%	17	12
	2016Y	0,58%	0,51%	3,89%	0,00%	12	12
MM: Χρηματαγοράς	2023Y	0,03%	0,00%	0,77%	0,00%	12	8
	2022Y	0,01%	0,00%	0,46%	-	9	7
	2021Y	0,08%	0,07%	0,50%	-	10	8
	2020Y	0,10%	0,02%	0,50%	-	10	8
	2019Y	0,06%	0,00%	0,52%	-	10	8
	2018Y	0,01%	0,02%	0,57%	0,00%	22	16
	2017Y	0,00%	0,03%	0,65%	0,00%	18	16
	2016Y	0,00%	0,03%	0,65%	0,00%	16	16
SPE: Σύνθετα	2023Y	1,31%	1,22%	1,47%	-	9	9
	2022Y	1,92%	1,67%	1,03%	-	6	6
	2021Y	3,00%	2,00%	0,95%	-	2	2
	2020Y	3,00%	2,00%	0,74%	-	1	1
	2019Y	3,00%	0,50%	1,87%	-	1	1
	2018Y	3,00%	0,50%	1,87%	0,00%	1	1
	2017Y	3,00%	0,50%	1,87%	0,00%	2	2
	2016Y	2,00%	0,62%	1,43%	0,00%	8	8

Σημειώνεται ότι οι επιβαρύνσεις χωρίζονται στις ακόλουθες κατηγορίες και νοούνται ως εξής:

- A. Εφάπαξ επιβαρύνσεις πριν ή μετά την επένδυση που βαρύνουν το μεριδιούχο:
1. **Προμήθεια Διάθεσης** = το κόστος συμμετοχής στο αμοιβαίο κεφάλαιο
 2. **Προμήθεια Εξαγοράς ή Εξόφλησης** = το κόστος αποχώρησης από το αμοιβαίο κεφάλαιο
- B. Επιβαρύνσεις που καταβάλλονται από το ενεργητικό του αμοιβαίου κεφαλαίου κατά τη διάρκεια ενός έτους:
1. **Τρέχουσες επιβαρύνσεις:** υπολογίζονται με βάση τα αποτελέσματα του οικονομικού έτους και ενδέχεται να διαφέρουν από έτος σε έτος. Περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τις προμήθειες διαχείρισης, θεματοφυλακής και αμοιβές νομικών και λοιπών συμβούλων, φορολογικές επιβαρύνσεις και λοιπά έξοδα που πραγματοποιούνται για λογαριασμό του αμοιβαίου κεφαλαίου. Δεν περιλαμβάνουν την αμοιβή απόδοσης και το κόστος των συναλλαγών επί των στοιχείων του χαρτοφυλακίου του αμοιβαίου κεφαλαίου, εκτός από τις προμήθειες διάθεσης και εξαγοράς που καταβάλλει το αμοιβαίο κεφάλαιο κατά την απόκτηση ή εξαγορά μεριδίων άλλου οργανισμού συλλογικών επενδύσεων.
 2. **Αμοιβή απόδοσης:** υπολογίζεται επί της διαφοράς μεταξύ της απόδοσης του αμοιβαίου κεφαλαίου και της απόδοσης του δείκτη αναφοράς που χρησιμοποιεί η εταιρεία διαχείρισης και ο οποίος επιλέγεται με βάση την επενδυτική πολιτική και τη στρατηγική του αμοιβαίου κεφαλαίου και αντανακλά το προφίλ κινδύνου-απόδοσης του αμοιβαίου κεφαλαίου.

-//-

ⁱ Εντός των τρεχουσών επιβαρύνσεων υφίστανται φορολογικές επιβαρύνσεις, όπως αυτές ορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 103 του Ν. 4099/2012, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 56 του νόμου 4646/2019. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι: «3. Η εταιρεία διαχείρισης, στο όνομα και για λογαριασμό του αμοιβαίου κεφαλαίου ή της ΑΕΕΜΚ, ή κατά περίπτωση, η ΑΕΕΜΚ του άρθρου 40, υποχρεούται σε καταβολή φόρου, ο οποίος λογίζεται καθημερινά επί του εξαμηνιαίου μέσου όρου του καθαρού ενεργητικού του ΟΣΕΚΑ, ή τυχόν επιμέρους επενδυτικών του τμημάτων. Με την καταβολή του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του ΟΣΕΚΑ και των μεριδιούχων ή μετόχων του. Ο συντελεστής του φόρου ορίζεται σε δέκα τοις εκατό (10%) επί του εκάστοτε ισχύοντος επιτοκίου πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (εφεξής Επιτόκιο Αναφοράς), προσαυξανόμενου ως ακολούθως, αναλόγως της κατηγορίας κάθε ΟΣΕΚΑ ή τυχόν επί μέρους επενδυτικών του τμημάτων βάσει σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς: α) για ΟΣΕΚΑ χρηματαγοράς άνευ προσαυξήσεως, β) για ομολογιακούς ΟΣΕΚΑ, κατά είκοσι πέντε εκατοστά της μονάδας (0,25), γ) για μικτούς ΟΣΕΚΑ, κατά πέντε δέκατα της μονάδας (0,5), δ) για μετοχικούς ΟΣΕΚΑ και για κάθε άλλη κατηγορία ΟΣΕΚΑ πλην των αναφερόμενων πιο πάνω περιπτώσεων, κατά μία (1) μονάδα. Ο φόρος αποδίδεται στην αρμόδια υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης με δήλωση που υποβάλλεται μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο των μηνών Ιουλίου και Ιανουαρίου του επόμενου εξαμήνου από τον υπολογισμό του. Σε περίπτωση μεταβολής του επιτοκίου αναφοράς ή της κατάταξης του ΟΣΕΚΑ, η προκύπτουσα νέα βάση υπολογισμού του φόρου ισχύει από την πρώτη ημέρα του επόμενου της μεταβολής μήνα.»